

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Vojtěcha Šimíčka, v právní věci navrhovatele: **Vláda České republiky**, se sídlem Praha 1, nábř. E. Beneše 4, zastoupeného JUDr. V. H., ředitelem odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra, proti odpůrci: **Unie pro Evropu**, se sídlem Plzeň, Jetelová 2, za kterého jedná PhDr. P. T., v řízení o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

t a k t o :

- I. Činnost politické strany Unie pro Evropu **se pozastavuje**.
- II. Navrhovateli **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 26. 3. 2003 podala u Nejvyššího správního soudu vláda ČR (dále jen „navrhovatel“) návrh na pozastavení činnosti politické strany Unie pro Evropu (dále i „odpůrce“) podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, v platném znění (dále jen „zákon o politických stranách“). Návrh odůvodnil navrhovatel tím, že odpůrce, který vznikl dne 16. 2. 2000, dosud neoznámil Ministerstvu vnitra údaje týkající se jména, příjmení a trvalého pobytu osob, které jsou statutárním orgánem (§ 6 odst. 5 a § 10 zákona o politických stranách), ačkoliv byl na tuto povinnost upozorněn dopisem ze dne 2. 8. 2001 a dopisem ze dne 28. 3. 2002. V reakci na předmětné výzvy obdrželo Ministerstvo vnitra dne 17. 4. 2002 vyjádření zmocněnce přípravného výboru politické strany Unie pro Evropu pana V. P., bytem S. P., L. 43, o jeho vystoupení ze strany a konstatování, že strana nevyvíjí žádnou činnost. Navrhovatel v podaném návrhu dále uvedl, že odpůrce opakovaně nesplnil svoji zákonnou povinnost každoročně předložit Poslanecké sněmovně vždy do 1. dubna výroční finanční zprávu (§ 18 odst. 1 zákona o politických stranách). Proto má navrhovatel za to, že činnost odpůrce je v rozporu s ustanovením § 4 písm. a) zákona o politických stranách, a navrhuje pozastavit jeho činnost.

Za odpůrce se k návrhu vyjádřila členka přípravného výboru PhDr. P. T., bytem S., D. 283, s tím, že souhlasí s vydáním rozhodnutí o pozastavení činnosti odpůrce. Dále uvedla, že odpůrce neprošel ustavujícím procesem do okamžiku ukončení její práce v přípravném výboru v srpnu 2000.

Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil zejména následující skutečnosti.

V usnesení Poslanecké sněmovny č. 1628 z 36. schůze ze dne 25. 5. 2001 ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2000 se uvádí, že odpůrce nepředložil v zákonném termínu výroční finanční zprávu za rok 2000 a z tohoto důvodu Poslanecká sněmovna požádala vládu o podání návrhu na pozastavení jeho činnosti. Z usnesení Poslanecké sněmovny č. 2299 z 49. schůze ze dne 3. 5. 2002 ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2001 se dále zjišťuje, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2001 a z tohoto důvodu Poslanecká sněmovna opětovně požádala vládu o podání návrhu na pozastavení jeho činnosti. Z usnesení Poslanecké sněmovny č. 495 z 16. schůze ze dne 21. 5. 2003 ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2002 plyne, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2002 a Poslanecká sněmovna, stejně jako v předcházejících letech, požádala vládu o podání návrhu na pozastavení jeho činnosti.

V předloženém spise je rovněž založen návrh na registraci politické strany U. p. E. ze dne 14. 1. 2000 adresovaný Ministerstvu vnitra, ve kterém jsou jako členové přípravného výboru uvedeni a podepsáni: P. T., bytem S., D. 286; J. R., bytem P., F. 28; V. P., bytem S. P., L. 43. Dopisem ze dne 12. 4. 2002 pak V. P. Ministerstvu vnitra sdělil, že dne 1. 3. 2001 ukončil členství v politické straně U. p. E., která je tak jeho odchodem nefunkční a nic nestojí v cestě k pozastavení její činnosti.

Podle ustanovení § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z ustanovení § 18 odst. 1 stejného zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až e) tohoto ustanovení. Podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30-ti dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle ustanovení § 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný, neboť z údajů obsažených v tomto návrhu a v předloženém správním spise, jež odpůrce nezpochybnil, bylo zjištěno, že odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti, a to jednak, když nepostupoval v souladu s ustanovením § 6 odst. 5 zákona o politických stranách, podle kterého musí být orgány strany a hnutí ustaveny do šesti měsíců od vzniku strany a hnutí (nejsou-li v této lhůtě ustaveny, dá Ministerstvo vnitra podnět k návrhu na pozastavení činnosti strany a hnutí), a jednak, když opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, výroční finanční zprávy, a to za roky 2000, 2001 a 2002 a neučinil tak ani později. Odpůrce tak nesplnil zákonnou povinnost stanovenou v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany.

Ze smyslu ustanovení § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji předložily, aniž by měla zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, takové porušení ustanovení § 18 odst. 1 zákona opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995 Pl. ÚS 26/94, podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoli které zákon jednorázově porušily, nýbrž toto porušování má charakter perpetuálního chování – viz znění § 4 zákona) nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů se chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany pozastavena, podávají orgány uvedené v ustanovení § 15 tohoto zákona žalobu ve správním soudnictví na rozpuštění strany. Podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona, pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem.

Nejvyšší správní soud proto rozhodl na podkladě návrhu oprávněného subjektu - Vlády ČR - o pozastavení činnosti politické strany Unie pro Evropu, a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 6 odst. 5 zákona o politických stranách a § 18 odst. 1 téhož zákona, přičemž tak učinil se souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., když úspěšnému navrhovateli podle obsahu spisu náklady řízení přesahující jeho běžnou činnost nevznikly a neúspěšný odpůrce právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustná obnova řízení za podmínek uvedených v § 111 a násl. s. ř. s. Návrh na obnovu řízení lze podat k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se ten, kdo obnovu řízení

navrhuje, dozvěděl o důvodu obnovy. Po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí však může být návrh podán jen tehdy, jestliže byl zrušen trestní rozsudek, jímž byl soud při svém rozhodování vázán.

V Brně dne 30. března 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu